

Végidőkről és antikrisztusokról

Az eszkatológia a Biblia azon meghatározó gondolata, miszerint Isten a jelenlegi világ-
nak véget vet és új világot kezd. **3. oldal**

Hollandiából egy mezősegi parókiára

A hetvenes években egy holland lány társaival kelet-európai utazásra indul. Egy mezősegi református parókiára is eljutnak. **4. oldal**

Derült égből villámcsapás

Az életünkben bármikor bekövetkezhetnek váratlan események. Fel vagyunk készülve a változásokra? **5. oldal**

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2019. NOVEMBER • 30. évf. 22. szám • Ára 1,5 lej

Mit jelent bízni?

Először is nem azt jelenti, hogy én bízom az Istenben, ezért sikerül nekem minden az életben. Hanem ha én bízok az Úrban, az életemet reá helyezem, és akarata szerint cselekszem. Ahogy a gyermek bízik a szülei és megeszi a főzeléket, még ha nem is nagyon szereti. Mert: „édes fiam, ez van, nem lehet mindig tortát enni, és az egészségednek szüksége van a főzelékre is”. Vagy: nem ismerem a gyógyszerert, mégis beveszem, mert bízom az orvosban, hogy jól írt fel nekem. Elfogadni az Istentől a vezetést akkor is, ha nem értem egészen pontosan a szándékát.

Egyik gyermek fára mászott a többiekkel, és leesett, de úgy, hogy elkapott egy lelőgő ágat, ám még mindig eléggé magasan volt.

Nem mert leugrani, veszélyes is lett volna. A többiek mondták neki: ugorj, nem lesz baj, majd mi elkapunk! De ő nem ugrott, félt, görcsösen kapaszkodott az ágba. Aztán előkerült az édesapja: na, ugorj fiam! – mondta és elkapta. Ugrott, mert az édesapja mondta: ugorj. Ezt jelenti: az Úrban bízni! Tudni, hogy ha esem, az ő ölébe, Isten kezébe esem. Bízni benne azt jelenti: az életem egészen apró elhatározásaitól el egészen addig, hogy mindent az ő akaratára bízok.

Ne rettegjünk a holnaptól vagy a bármikor bekövetkező ítélettől! Az igazságos ítélet az, hogy bűnösök vagyunk, örök szenvedést érdemlünk. De Isten azt mondja: ÁLLJ!!! Én felmentelek. Elhiszed? Hidd el és valóban szabad vagy.

Kérdezze Bibliáját és lelkipásztorát!

A homeopátia olyan gyógymód, mely számos kérdést vet fel és számtalan hiányosságot mutat hatékonyság terén. A gyógyító szereket annyira felhígítják, hogy a vívőanyag kívül, amely víz vagy alkohol, alig vagy egyáltalán nem tartalmaznak hatóanyagot.

Félreértés elkerülése végett szeretném már az elején leszögezni, hogy nem a természetgyógyászatról és nem a gyógynövények alkalmazásáról van szó. Az utolsó órára készülünk, ami bármelyik pillanatban bekövetkezhet.

Az úgynevezett homeopátiás készítmények placebo hatáson túli hatékonyságát semmilyen klinikai vagy tudományos bizonyítékok nem támasztják alá. A homeopátia kritikusai kiemelik, hogy kevés színvonalas, a tudományosság szintjét egyáltalán elérő tanulmány van, amely alátámasztaná a gyógymód hatásosságát. A homeopátiát elemző egyik cikk ezt a gyógymódot „a legjobb esetben placebo terápiának, a legrosszabb esetben sarlatánságnak” tartja. Ennek ellenére sokan bíznak benne, sokan várnak segítséget tőle.

Vajon mi lehet ennek az oka? Talán a hagyományos gyógymódokban való csalódás lehet az egyik ok. Az ember ösztönösen ragaszkodik az élethez és mindent megtesz érte. Mások pedig visszaélnék az ember élni akarásával, vagy egyszerűen tudatlanul kínálják a semmit. Pénzért gyógyulásba vetett reményt ajánlanak. (Folytatás a 2. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

Kérdezze Bibliáját és lelkipásztorát!

(Folytatás a 1. oldalról)

Előfordulhat, hogy mindenki jól jár. A gyógyulás reményét kínáló megkapja a fizetséget, a gyógyulásra vágyó pedig néhány könnyebb betegség esetében jobban érzi magát a gyakorlatilag hatóanyagmentes készítménytől. Megnyugtja magát, hogy „gyógyszert” szed.

Ez a placebo hatás: ha, mondjuk, fejfájásra egy hatóanyag nélküli gyógyszert vesznek be azzal a tudattal, hogy az fájdalomcsillapító, valóban elmúlik tőle a fejfájásom. Oldódik a stressz és a „fájdalomcsillapító tudata” elmulasztja a fejfájásomat. De például tüdőgyulladás esetén ez életveszélyes játék. Egy hatóanyag nélküli szer használata nem csökkenti a gyulladást és meghalok.

A keresztyének igazi gyógyszere, hogy megváltottak vagyunk, azaz a mennyben érezhetjük magunkat. Hogyan? Tudjuk, hogy a halál nem örök elmúlás, hanem átmenetel az örök életre. És aki ezt hiszi, az már nemcsak hogy a mennyben érzi magát, hanem az a mennyben is van. Mi a menny? Az Isten közelsége, az a hely, ahol csak az Isten számít. Ha nem vagyok is mindig baj nélkül, de boldog vagyok, mert Isten közelében élhetek. De igaz lehet ennek ellenkezője is: aki nem az Istené, az a kárhozatban van. Mi a kárhozat? Az a hely, ahol nem számít Isten. Válasszuk inkább a mennyet, bízzunk Istenben!

Katasztrófafilmek forgatókönyve: pusztító aszteroida közelít a Földhöz. A becsapódás minden életet kiolt. Mit tesz az ember egy ilyen hír hallatán? Sokan lennének, akik önző módon csakis a mának és önmaguknak élnének: mindent kihasználni, minden pénzüket elkölteni, csak és egyedül önmagukra gondolni. Mások felkeresnék családtagjaikat, barátait, és kegyelmet keresve szeretnének...

A reformáció korában a Tetzl János-féle bűnbocsátó cédula, amelyet pénzért lehetett vásárolni a kárhozat gyógyítására, amolyan hatóanyag nélküli gyógyszer volt, amnyi hatással, mint tüdőgyulladásra a tiszta forrásvíz. Ha bűneimből, félelmeimből, ördögi köreimből gyógyulni akarok, Krisztusra van szükségem. Vagy meghalok. Nem hagyomány, babona, lélekmelegítő filozófia vagy „jóga” kell. Hanem Krisztus tanítása szerinti, látható változásra-gyógyulásra van szükségem még a világvége előtt. Hogyan? Bővebb információkat talál a Szent Biblia című könyvben és az istentiszteleteken, illetve lelkipásztoránál.

GHITEA SZ. J.

Az elpecsételték

„...Ezek azok, akik a nagy nyomorúságból jöttek, és megmosták ruhájukat, és megfehéřítették a Bárány vérében...”
Jelenések 7,1-3;14b-17

Ha azt mondanám, hogy 2020. január 1-én, szerdán délután háromkor bekövetkezik a világvége, és ezt alátámasztanám a Szentírásból innen-onnan kiragadott igeversekkel, hozzátenném, hogy mindössze 144 000-en fognak megmenekülni, és Isten országába kerülni, szóval igyekezni kell, szerintem lennének olyanok, akik hinnének nekem, és ha ügyesen győzködném őket, lassan azt tennék, amit csak mondok, legyen az bármilyen értelmetlen dolog. Igen, mert félnének az ítélettől. Félnének.

Olvasva és hallgatva a Jelenések könyvének leírásait megborzongunk az ítélet képeinek láttán. Furcsa, zavaros, titokzatos túlzásokat felsorakoztató számunkra a Szentírásnak ez a könyve. Pedig amiről beszél, az nem túlzás, nem egy kábult vagy bomlott elme képzelgése, hanem Istennek üzenete számunkra. És bár tartalmaz ijesztő képeket, a szándék mégsem a megfélemlítés, hanem éppen ellenkezőleg: a vigasztalás, a választottak, az elhívottak erősítése.

A SZERETETRE MUTATÓ JEL

Hatalmas erők fékeződnek le akkor, amikor a négy angyal már hozzákészül, hogy az utolsó pecsét felnyitása után munkához lásson, és a megbízatása szerint ártson a földnek, tengernek és az élő fáknak. De érkezik a parancs: várniuk kell. Istennek szolgáit pecséttel kell ellátniuk, Isten a tulajdonát: az őveit e jellel látja el, hogy kifejezze: nem feledkeznek meg és nem mondott le az ő népéről. A pecsét jelkép: Isten szeretetét jelenti.

Nem vagyunk tisztában Isten cselekedeteinek mozgatórugóival. Ahhoz nekünk is istenekké kellene válnunk, hogy mindent értsünk. Nem értjük, de biztosan lehet róla tudni, hogy jót akar nekünk. Ha nem akart

volna jót, egyszerűen Fiát nem küldte volna el nekünk, a mi váltásunkért. Ő jó, és mi nem a körülményekben fogjuk meglátni azt, hogy Ő jó. Nem a körülményeink lesznek jók attól, hogy Isten szavára építjük életünket. Az Ő szabadításában érezzük meg jóságát. Hogy megváltott a bűntől, az örök kárhozattól. Azokat az embereket a földön, akik elpecsételtettek, érik nehézségek, bajok, rossz dolgok. Isten jósága, hatalma abban nyilvánul meg számunkra, hogy szabadulást ad, és függetlenné tesz minket a körülményektől. Az élet éppen olyan nehéz, de van reménység: a ránk váró örök élet; a boldogság; a gondtalan örökkévalóság.

A SZÁZNEGYVENNÉGEZER

Az elpecsételték, Istennek szolgálói elnevezés egyértelműen minden nemzetségre, az egész emberiségre vonatkozik. A következő versekben van egy szám: 144 000. Az ige szerint ez a pecséttel megjelöltek száma. Nagyon fontos tudnunk, hogy ez nem egy konkrét, hanem egy szimbolikus szám. Ez a teljességet jelképezi, nem szabad szó szerint érteni és spekulációkhoz felhasználni. Ezt bizonyítja a 7. rész második felében leírt elbeszélés. Ami már a mennyek országáról szól, és itt a megváltottak megszámlálhatatlan sokaságban vannak jelen. Nem a konkrét szám a fontos tehát, hanem a teljesség megjelenése, az örökké tartó oltalom, mely a miénk is. Isten végső győzelme szilárdan áll. Minden esemény e felé a győzelem felé halad. Ő az, aki irányít, aki mindent eltervezett, és aki mindent véghez is visz. Isten győzelme olyan bizonyos, hogy arról már meglévő, létező valóságként lehet beszélni.

Ez a keresztyének erősítésére íródott, hogy kitartsanak. Mellettünk zúgnak a világ dolgai, szinte elsodornak az ítélet lovasai. De nem kell félnünk, és igazából senkinek sem kellene félnie: mert aki Krisztust elfogadja, az megmenekül, az életet nyer.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

Végidőkről és antikrisztusokról

Az eszkatológia (a legvégső dolgokról szóló tanítás) a Biblia azon meghatározó gondolata, miszerint Isten a jelenlegi, az emberi bűn miatt tökéletlenné és zűrzavarossá vált világnak véget vet és egy egészen új világkorszakot kezd el: az üdvösség idejét. Ez a látásmód a történelem végét nem az emberi hanyatlás végkifejletének tekinti, hanem Isten beavatkozását várja az idők végezetén.

Az Ószövetség a bizonytalan messi jövőbe helyezi ezt az utolsó ítéletet. A fogság előtti Izraelben már élt az a reménység, hogy Isten legyőzi népe ellenségeit, és ezzel egyidejűleg, az isteni üdvertvnek megfelelően, a történelmet a maga céljához juttatja el. A babiloni fogság azonban és az ehhez kapcsolódó újjáépítési kor (Ezsdrás – Nehémiás) szertefoszlatta ezeket a reményeket.

A visszatérés, majd az újjáépítés nehéz időszaka megmutatta, hogy a várt üdvösség a jelenlegi világ történelmi menetében nem érhető el, a megváltás nem e világi folyamatok végeredménye lesz. Ehhez Isten beavatkozására van szükség, ami megalapozta a reménysek új kifejezési formáját: az apokaliptikát (titkot felfedni, kijelenteni).

Az apokaliptika az egész világtörténelem menetét, értelmét, de különösen is annak végét értelmezi. Fő témái: a gonosz lelkek, akikben az istenellenes gonosz erők megszemélyesülnek (Sátán, ördög, Belial); az angyalok lázadása, akik megpróbálják Isten világában magukhoz ragadni a hatalmat; gyakori természeti katasztrófák, a világ pusztulása, Isten nagy ítélettartása, a kiválasztottak győzelme és boldogsága az eljövendő új világkorszakban. Az apokaliptikus iratok célja nyilvánvalóan az volt, hogy a zsidó népben a legnagyobb politikai elnyomás idején is tartsák a hitet és a reményt.

A drámai kozmikus események váratlanul következnek be, anélkül, hogy a napot és az órát bárki is tudná (Mk 13,32). Ezt az eseményt előkészítő, figyelmeztető jelek fogják megelőzni: az Antikrisztus megjelenése és az általa okozott szenvedések.

Az ANTIKRISZTUS

Az Antikrisztus keresztény fogalom, jelentése: Krisztus ellenfele, ellentettje. Az Ószövetségben több utalást találunk arra, hogy az utolsó időkben az istenellenes hatalmak az Isten népe elleni végső rohamra készülnek. Ezeket a gondolatokat a zsidó apokaliptika mitológiai elemekkel tovább bővítette (pl. Behemót, Leviatán). Az istenellenes uralkodó így egyre démonikusabb vonásokkal lett felruházva. A qumráni szövegekben már két antikrisztusi alak is van: az istentelen főpap és a hamis próféta.

Az elnevezés az Újszövetségben már kétféle értelemben fordul elő: vagy egy személyt jelent, aki a világ vége előtt meg fog jelenni és Krisztus követői ellen támad, vagy általánosítva jelent mindent és mindenkit, aki Krisztus tanításával ellenkezik hitében és tanításában.

Maga a kifejezés csak János első (1Jn 4,3) és második (2Jn 1,7) levelében olvasható, de mint az Isten-ellenes hatalom képviselője már korábban is megjelenik. Jézus az ún. „kis apokalipszisben” (Mt 24, Mk 13, Lk 21) hamis Krisztusokról és hamis prófétákról beszél. Pálnál „törvénytaposóként” jelenik meg az Antikrisztus alakja (2Tessz 2,7-10).

A Jelenések könyvében is megjelenik, átvitt értelemben. A Biblia utolsó könyvében több Krisztus-ellenes lény is feltűnik. A „fenevad”, a „Nagy Babilon” és a „hamis próféta” egyaránt üldözi a keresztényeket. Sok teológus szerint éppen ezért az Antikrisztus nem egyetlen személy, hanem egy szellemiség, egy gonosz és Isten-ellenes ideológia.

A keresztény ókorban Ariust, később Julianus császárt, majd Mohamed prófétát is nevezték Antikrisztusnak.

I. Gergely pápa az Antikrisztus-képet szabályszerű antikrisztológiává fejlesztette tovább, majd a 10. századi Adso apát a meglévő hagyományok alapján megírta az Antikrisztus életét. Széles körben elterjedt *Az Antikrisztus eredete és ideje* című műve, ebben összegyűjtötte az Antikrisztus-legenda alapvető vonásait az Antikrisztus Babilonban születik a Római Birodalom összeomlásakor, Dán törzséből, 30 évesen megmutatja Jeruzsálemben szemfényvesztő csodáit és ettől kezdve álmessziásként tisztelik őt.

A katarok, Wycliffe, Husz János és a husziták a pápát tartották Antikrisztusnak. A

kezdeti bizonytalanság után Luther Márton arra a meggyőződésre jutott, hogy a pápaságban (nem egy bizonyos pápa személyében) már hosszú idő óta az Antikrisztus működött. Oroszországban az óhitűek (raszkolnyikok) Nyikon moszkvai pátriárkát, majd I. Péter orosz cárt nevezték Antikrisztusnak.

A felvilágosult protestáns teológia teljesen elvetette az Antikrisztus személyként való megjelenésének tanát, a pietisták viszont az értelem felmagasztalásában és a francia forradalomban az Antikrisztus képét vélték felfedezni. A 19. századtól az Antikrisztus képe csupán egyes neoprotestáns kisegyházak és mozgalmak vitáiban és világvége-várásában jelent meg.

A fogalom sajátos eszkatologikus tartalma többnyire fokozatosan eltűnt, és maga a fogalom metaforává halványult.

ANTIKRISZTUSOK A TÖRTÉNELEMBEN

Elsőként Néróval, az első keresztényüldöző római császárral azonosították. Ha ugyanis nevét és címét héber betűkkel írjuk le (Néró császár = NRVN QSR), és a betűk számértékét összeadjuk, akkor a 666-os számot kapjuk, ami a fenevad száma (Jel 13,18). A Néróval való azonosítást támogatja, hogy a fenevad görögül therion, ezt héber betűkkel helyettesítve (trivn = 400 + 200 + 10 + 6 + 50) ugyancsak 666-ot kapunk. Igaz, a Jelenések könyve nagy valószínűséggel Néró idejénél később keletkezett.

Egyes teológusok szerint elképzelhető, hogy a Jelenések könyvének szerzője Domitianus (Kr. u. 51–96) római császárra gondolt, aki magát úrnak és istennek szólította, és különös ellenszenvvel viseltetett a keresztények iránt.

A pápákat nem nevük, hanem eretneküldöző tevékenységük miatt tekintették Antikrisztusnak, illetve azért, mert magukat a keresztény egyház kizárólagos fejének tekintették, ráadásul óriási gazdagsággal és hatalommal bírtak. A protestáns vélemény szerint a pápaság tanításai sem mindig egyeztethetők össze a Bibliával. Elterjedt tévhit szerint a pápa tiaráján található egy felirat, amelyből kiszámolható a 666. A VICARIVS FILII DEI (Isten fiának helytartója) szöveg azonban egyetlen tiarán sem olvasható. Bár az igaz, hogy a szöveg latin betűinek számértéke 666.

Az Antikrisztust koronként az egyház számos ellenségével azonosították már, hogy az istenellenes hatalmak támadására felkészítsék a keresztényeket. A mi reakciónk pedig nem a meghátrálás, hanem a mindenkifelett álló Istenbe vetett bizalom.

Hollandiából egy mezőségi parókiára

A hetvenes években egy holland lány társával kelet-európai utazásra indul. Egy mezőségi református parókiára is eljutnak. Hannie, a vasfüggöny mögötti elzártásra rácsodálkozó leány és János, az erdélyi teológiai hallgató levelezése házassággá érik. A kor viszonyait tükrözi, hogy az egybekeléshez a holland királynő közbenjárására volt szükség. Hermán Mostert Hannie különös házassága.

– Hogyan kerül egy holland hölgy a hetvenes évek Romániájába?

– Már a hatvanas évek végétől nőtt az érdeklődés a kelet-európai országok iránt. A nyugat-európaiak kezdték felfedezni, milyen az élet a vasfüggöny mögött, és próbáltak kapcsolatokat teremteni. 1973-ban azzal a kéréssel fordult hozzám a húgom vőlegénye és egy barátja, hogy tartsak velük egy egész hónapos európai körútra. Az útiterv abból állt, hogy Romániába utazunk, ahol lelkészeket keresünk fel. Aztán továbbmegyünk Bulgárián át Törökországba és Görögországba, majd vissza Jugoszlávia, Ausztria és Németország érintésével Hollandiába. A fiúk vettek egy régi rendőrbuszt és átalakították, hogy lakni is lehessen benne. Egyikünk gyülekezetéből kaptunk egy listát, ez a nagyszármási parókia címét is tartalmazta, ahol id. Hermán János szolgált. Így találkoztunk ifj. Hermán Jánossal is, akit bukaresi tanulmányai befejezését követően éppen akkor neveztek ki Mezőkeszűbe lelkésznek. Nekünk, hollandoknak sokkoló volt, amit a kommunista országokban láttunk: a határátkelés, a települések iszonyú és szomorú elhanyagoltsága. A parókián ellenben nagyon jól telt az idő. A tervezettnél egy nappal tovább maradtunk.

– Hazatérésük után levélben tartotta a kapcsolatot Jánossal.

– Hetente legalább két levelet írtunk egymásnak, s azok három hétig utaztak. A telefonos kapcsolattartás még nehezebb volt. Akár egy egész napig várni kellett a beszélgetés létrejöttéhez. A sok-sok levélírást követően, János meghívására, újra meg szerettem volna

látogatni őt. Miközben azon töprengtem, hogyan utazhatnék ki egymagam Romániába, édesapám némi iróniával megjegyezte: kérdezem meg a miniszterelnököt. Az akkori szocialista és munkáspárti holland kormányfő ugyanis sokat vakációzott Romániában és mindig elragadtatva nyilatkozott az élményeiről. Édesapám azonban rossz néven vette, hogy a rendszer elnyomásáról és az emberek szenvedéseiről nem beszél.

– Milyen volt az első, kísérők nélküli útja Romániába?

– Bonyodalmakkal teli. Készt a repülő, amely hetente kétszer járt Amsterdam és Budapest között. Emiatt lekéstem a Kolozsvárra induló vonatot. János aznap hiába várt a kolozsvári állomáson, de másnap újra kijött élem. A következő romániai utamon, 1974 decemberében újabb kellemetlen meglepetés fogadott: egy rendelet értelmében a külföldiek csak hotelben szállhattak meg. A környéken egyetlen panzió vagy hotel sem akadt, így kénytelenek voltunk naponta beutazni autóstoppal Kolozsvárra és vissza. Így ennek a látogatásnak a kilencven százalékát elutazgattuk.

– A házasságkötésük sem volt bonyodalomtól mentes.

– Mikor úgy döntöttünk, hogy házasságot kötünk, kiderült, hogy magától Ceausescutól kell engedélyt kérni. 1974 tavaszán beadtuk a kérvényt, tudtuk, hogy nem lesz könnyű elnyerni a jóváhagyást. Időközben értesültem, hogy az akkori holland királynő, Julianna és a férje, Bernát herceg hivatalos látogatást tesz Romániában 1975 májusában. Ekkor levelet írtam a királynőnek, kértem a segítségét és a közbenjárását. A királynő látogatását követően, június végén megjött az engedély.

– Hogyan fogadták odahaza, hogy lelkészfeleségként Romániában fog élni?

– A családomnak két éve volt rá, hogy hozzászokjanak a gondolathoz. Amikor édesapám látta, hogy a kapcsolatunk komoly, és lehet, hogy én fogok odamenni, azt mondta: talán ennél józanabb vagyok. Hát én meg úgy gondoltam, elég józan vagyok ahhoz, hogy

menjek. Édesanyám megtudva, hogy a fiú lelkész, nem mert a kiutazásom ellen szólni, mert úgy érezte, ez Isten dolga. Egyszer meg is vallotta titkos reményét: szerette volna, ha a tizenhárom gyerekéből bár egy lelkész vagy missziós nővér legyen. Többek közt rám is gondolt. Egyik sógorom, aki négy évig katonatiszt volt, kérdőre vont. Megkérdezte, mennyire tartom felelős döntésnek, hogy önként elmegyek egy szabad országból egy olyanba, ahol elnyomás és üldözés van.

– Mit válaszolt?

– Azt mondtam, hogy itt, Nyugaton sem tudni, hogy mi vár ránk. Sokan voltak akkoriban ugyanis, akik békét akartak kötni, sőt barátkozni akartak a kommunistákkal, mondván: „inkább a vörös, mint a halál”. Mi, keresztyén emberként tudjuk, hogy Isten nincs bezárva egyik vagy másik országba, hanem Ő az egész világ ura.

– Aztán mégis eldöntötték: nincs tovább, elmenekülnek Romániából.

– Azt ígértem Jánosnak, legalább öt évet megpróbálok Erdélyben élni. Nem voltam ugyanis biztos abban, hogy megtalálom a helyemet. Az, hogy Hollandiában maradtunk, nyolc évvel később következett be, de nem én voltam a döntő tényező benne. 1981 telén látogatónkba jött volna hozzánk egyik testvérem a feleségével. Keresztyén könyveket is hoztak, ezeket a határon megtalálták az autójukban. Az útlevelükben áthúzták a vízumot, hogy ne tudjanak többet jönni. Sírva mentek haza. 1982 őszén gyanús körülmények között autóbalesetet szenvedett és meghalt egyik kedves családi barátunk. Magáért beszél a tény, hogy a temetésén talán, ha tíz ember mert részt venni. Úgy éreztük, ránk is leselkedik a veszély. Az emberek tőlünk is féltek, mert ahol csak megfordultunk, nyomozni kezdett a Securitate. A barátok is előre szóltak: nem szívesen látnak, bajuk lesz belőle. Így próbált bennünket a rendszer izolálni, kiközösíteni.

– Fordult a kocka: ön hazatért, férje pedig új közegbe került.

– Nemcsak neki, hanem nekem és a gyermekeinknek is nehéz volt megszokni a szabad, gazdag és néha felületesebb tünő életet. Az egyik fiunkat zavarták az unalmas, egyenes utak. A másik azt mondta, hogy ott semmi sem érdekes, mert már minden kész. Én pedig egy fél évig beteg voltam a túlszűfolt üzletektől. Hollandia közben sokat változott, akárcsak jómagam. Fiatal lányként mentem el, és feleségként, ötgyerekes anyaként tértem haza. Szerencsére mindegyikünk beszélt hollandul, de az ottani életet mégsem volt könnyű megszokni. Lélekben nyomot hagytunk rajtunk a romániai élet. Ezt próbáltuk megismertetni a nyugati világgal. Ez volt és maradt is egyik fő gondunk.

Derült égből villámcsapás

Az életünkben bármikor bekövetkezhetnek váratlan események, akár váratlan jó, akár váratlan rossz. Az, hogy ezt hogyan kezeljük, hogy fog-e hozni változást, attól függ, fel vagyunk-e készülve a változásra.

Egy dolog fontos: minden váratlan esemény tanít, ha nyitottak vagyunk rá. Legelőször is el kell dönteni, melyek a váratlan események. Első látásra azt mondhatnánk, hogy azok, amelyek hirtelen, váratlanul, előzmények nélkül, rájuk való felkészülés nélkül következnek be.

Természetesen így van, csak hogy az emberek általában több mindent szoktak váratlan eseménynek tartani, mint amennyi valójában az.

Például ha egy gyereknek a rossz tulajdonságait mindig mentegetjük, véka alá rejtjük, és ő felnőttkorában szüleit nem tisztelő, léha lesz, az vajon váratlan vagy kiszámítható?

Ha valaki évtizedeken keresztül sok alkoholt fogyaszt, és az orvos közli vele, hogy cirrózis van, az váratlan vagy kiszámítható?

Ha valaki veszélyesen szokott vezetni és előbb-utóbb balesetet okoz, az váratlan vagy kiszámítható?

Vannak kiszámítható dolgok, amelyekkel egy váratlan pillanatban szembesülünk, de ezeket nem nevezném váratlan eseménynek.

MI A VÁRATLAN ESEMÉNY?

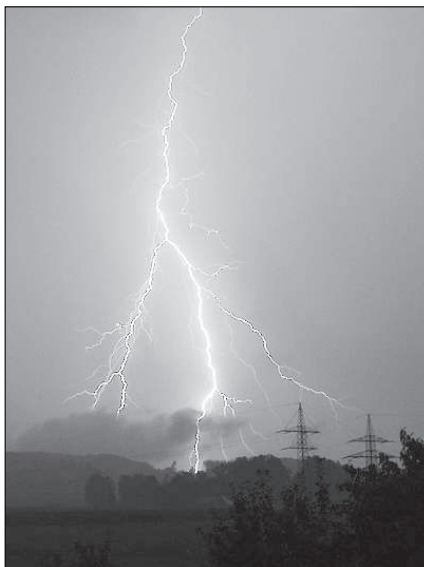
Annak nevezhetünk egy jégesőt, egy vihart, más természeti csapást, hirtelen halálesetet, egy előre nem látható betegség diagnosztizát, balesetet, amelyet elszenved valaki más hibájából, munkahelyről való elbocsátást. Vagy pozitív dolgok: hirtelen jött szerelem, váratlan örökség, egy mások által okozott meglepetés, egy új munkalehetőség.

Ki hogyan tudja feldolgozni a váratlan eseményeket? Van, aki sokkot kap, van, aki nem érint meg túlságosan, van, aki rögtön feltalálja magát és a helyzetnek megfelelően cselekszik, van, akinek idő kell, mire tisztán tud látni. A válaszreakció mindenképpen attól függ, kinek milyen problémamegoldó képessége van.

Ha váratlan jó dolog történik, van, aki megragadja a lehetőséget, van, aki képtelen rá: az örökséget elherdálja, elmegy az új munkalehetőség mellett, a szerelmet elengedi. Azután, mikor rájön, hogy hibázott, beleroppan, mert amilyen hirtelen jött, olyan hirtelen ment.

1. A hit próbái. Mi kell ahhoz, hogy jól tudjuk kezelni a váratlan eseményeket? Hit – Isten mellett van, ennek pontosan velem kellett megtörténnie, nem véletlen, tanulhatok belőle.

A váratlan rossz események nagyon sok esetben a hit próbái. Ilyenkor meglátszik, hogy mennyire bízunk az Istenben, vagy pe-

dig elkezdjük szidalmakkal ostromolni az eget, és csak a jót szeretnénk elfogadni, a rosszat nem.

A hívó ember tudja: a szenvedés Isten nevelő eszköze. Semmi nem nemesíti jobban a lelket, mint a megélt fájdalom.

A hitre egy váratlan jó esemény bekövetkeztekor is szükségünk van. A hívó ember nem lesz fennhéjázó, ha valami jó éri, egy hirtelen jövő örökség sem veszi el a józan ítélőképességét, és nem a drogelvonnón fog kikötni, miután mindent szétszört, hanem megalapozza belőle a család jövőjét. Másfelől a hívó ember tudja, hogy nincsenek véletlenek. Ez nem egy szerencsés vagy szerencsétlen véletlen, hanem egy személyre szabott ajándék vagy teher, melyet neki kell tudnia feldolgozni, elviselni és kihozni belőle a legjobbat. A betegség nem azt jelenti, hogy Isten elhagyott, hanem betegként van terve velem.

2. Önbizalom – képes vagyok rá. Megkérdezzük, hogy ha hitem van, miért kell hogy önbizalmam legyen. Mert itt nem önhitésről beszélünk, hanem arról, hogy egy váratlan szituációt kezelni kell, gyakran problémákat kell megoldani. Nem szabad összeroppanni vagy önsajnálta esni egy váratlan rossz esemény következtében, hanem megoldásokat kell keresni. Első pillanattól úgy állni a dolgokhoz, hogy ennek a megoldása rám vár, nem bújhatok el előle, meg tudom oldani. Ez egy út, amin végig kell menni.

Egy váratlan jó eseménykor is szükség van önbizalomra. Ha egy új munkalehetőség kopogtat, tudnom kell, hogy képes vagyok rá, és megragadom, nem pedig elodázom addig, míg más csap le rá.

Az önbizalom és az önismeret segít abban, hogy tudjam a saját képességeimet és a saját határait. Mindent magabiztosabban kezelek, ha tudom, milyen problémát vagyok

képes megoldani egymagam és hol van szükségem segítségre a megoldáshoz.

3. Nyitottság, alkalmazkodóképesség. Ha megfigyeljük az embereket, általában nem szeretik az új dolgokat. Változások után gyakran visszasírják a múltat, még akkor is, ha az nem volt a legjobb, de az emlékek egy idő után megszépülnek. A nyitottság azt jelenti, hogy képes vagyok befogadni, elfogadni időről időre új dolgokat, és ezek által hajlandó vagyok képezni magam, fejlődni.

A nyitottság alkalmazkodóképességgel párosul. A merev ember nem tud alkalmazkodni, örök elégedetlen, örök panaszkodó. Bezárkózik vagy elmenekül a probléma elől. Ha váratlan jó ér, ahhoz is nyitottság és alkalmazkodóképesség kell. Hiszen egy új helyzettel állok szemben, amit meg kell ragadni, akár új környezetbe kerülök, ahol meg kell állnom a helyem.

4. A jelen pillanat megélése – nem álmodozunk. Vannak emberek, akik nem a tettek mezejére lépnek, hanem csak a gondolataikban cselekszenek, ott él ki, amit meg kellene valósítani. Mivel nem a jelen pillanatban élnek, hanem gondolataikban megszépítik a valóságot, ezért nehezen tudnak a mában reálisan gondolkodni. A váratlan dolgoknak a felismerése, feldolgozása, megoldása szempontjából pedig elengedhetetlen a jelen pillanat megélése.

Például ha meghal valaki, az álmodozó ember nem akarja elfogadni és még hónapokkal a haláleset után is asztalt terít a halott számára, régi emlékekből él, elutasítja a valóságot ahelyett, hogy az új szituációhoz alkalmazkodna. Ráadásul az álmodozónak az emberismerete sem elég jó, mert nem megfigyel, hanem megszépít dolgokat.

EGY A BIZTOS

Az, hogy ki mennyire gyorsan tudja feldolgozni a váratlan eseményeket és képes lelelődni azokra, személyiségfüggő. De ha van hite, önbizalma, önismerete, nyitottsága, képes alkalmazkodni új, megváltozott feltételekhez, megéli mindig a jelen pillanatot, akkor biztosan nem bújik el és nem bukik el.

Ezek a tulajdonságok pedig úgy fejleszthetők, ha tudatosan képesek vagyunk újra és újra új feladatokba belevágni, és nem lustulunk el.

Azt pedig tudnunk kell, hogy az életünk során mindannyian kerülünk váratlan szituációba. Nem szabad rettegni, hanem benne kell élni a pillanatban és hittel, reménységgel munkálkodni. Az Isten pedig, ha váratlanul bele akar nyúlni az életünkbe, úgyis megteszi. Egy biztos: az Isten kezéből nem esünk ki, bármi is történjék.

Közlemény

a Zilahi Református Wesselényi Kollégium visszaigénylése tárgyában

„Aki igazságra és hűségre törekszik, életet, igazságot és megbecsülést talál. (Péld. 21,21)

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület törvényadta jogával élve, a restitutio in integrum, azaz a kommunista önkény által elbitorolt ingatlanok teljeskörű visszaszolgáltatásának elvét követve 2003-ban benyújtotta kérelmét a Zilahi Református Wesselényi Kollégium tulajdonjogának visszaállítására. Vélt vagy valós hiányosságokra hivatkozva a Restitúciós Bizottság elutasította egyházkerületünk kérését. Ennek következményeként perre vittük ügyünket, hiszen hiteles dokumentumokkal és tanúkkal igazolhattuk jogos igényünket.

Hosszú pereskedés után, méltatlan támadások keresztüzében a Legfelsőbb Ítéző és Semmítőszék az elmúlt héten elfogadta a Királyhágómelléki Református Egyházkerület fellebbezését a Kolozsvári Táblabíróság egyházunk ellenében hozott határozata ellen – „egykori iskolánkra” való jogos igényünket mintegy elismerve hatályon kívül helyezte azt és visszaküldte újratárgyalásra.

A 2019. október 18-án hozott döntés visszaadhatja bizalmunkat Románia gyengélkedő igazságszolgáltatásának felépülésében. Örömmel záránk peres ügyünket hazai testület előtt, semhogy európai törvényszékek előtt folytassuk küzdelmünket.

Egyházkerületünk köszönetet mond Demjén Attila ügyvédnek, kinek vezetésével az elmúlt években újabb igazoló dokumentumok felkutatásával reményteljes fordulatot vett az ősi schola ügye. Illesse köszönet a levéltárakat kutató lelképásztorainkat és tanárainkat, illetve minden imádkozó testvérünket!

Egyházkerületünk visszautasítja az a rágalmat, hogy történelmi tanintézményünket veszni hagyjuk, és inkább új iskolát építünk Zilahon. Amikor visszakapjuk jogos tulajdonunkat – az ősi Zilahi Református Wesselényi Kollégiumot – a lelakott állapotú épületet hatalmas áldozattal rendbe tesszük, és a lehető legrövidebb időn belül ismét a református szellemű nevelés szolgálatába állítjuk.

A békesség kötelékében!

Nagyvárad, 2019. október 22.

CSÜRY ISTVÁN
püspök

BARA LAJOS
főgondnok

A falak építése jel

Beszélgetés egyházmegyei központ építéséről a Bihari Református Egyházmegye esperesével

– Közös szolgálatra hívunk benneteket! – így kezdi Dénes István Lukács esperes a bihari egyházmegye gyülekezeteihez címzett levelét. Mi az a szolgálat, amire a gyülekezeteket hívják?

– Közös szolgálat egy egyházmegyei székháznak az építése, mely nemcsak adminisztrációs központ lenne, ahol helyet kaphat a hivatal, hanem egy olyan közösségi tér is, ahol otthon érezhetik magukat az egyházmegye lelkeszei és gyülekezetei. Itt a mindennapi tevékenységeken túl a különböző belmissziós szervezeteink is megtarthatják saját programjaikat.

– Hol található jelenleg az egyházmegye közigazgatási központja?

– Sajnos egy tömbházlakásba szorultunk. Gyakorlatilag egy négyszobás tömbházlakás lett átalakítva adminisztrációs központtá. Itt kaphatott helyet a többi között a gyűlésterem is. Elég sok gyülekezet van az egyházmegyénkben, ennek megfelelően sok a lelkipásztor is, hiszen a legnagyobb vagyunk az egyházkerületben. Ha mindenki eljön a gyűlésre, akkor nem férünk be a gyűlésterembe. Ez is indokolta, hogy építkezésbe kezdjünk, s végre méltó helyre kerüljön a székhelyünk.

– Hol fog helyet kapni az új egyházmegyei központ?

– A püspökség udvarán, a Sulyok István utcában, ahol egy „református udvar” lesz kiépítve. Ide épült fel az egyházkerület székháza, itt kapott helyet az egyházkerület bölcsődéje, és ezen az udvaron már épül az egyházmegyei központ is.

– Előreláthatólag mikorra készül el ez az épület?

– Az építési engedély szerint 2021 a befejezés időpontja, de ez csak pénz kérdése. Hála Istennek, jó ütemben halad az építkezés. Reméljük, hogy hamarosan tető alá kerül az épület.

– Mi az, amit a gyülekezetektől, egyháztagoktól kérni szeretne az esperes úr?

– Úgy gondolom, és ezt az egyházmegyei tanácsón is végigbeszéltük, hogy az egyház-

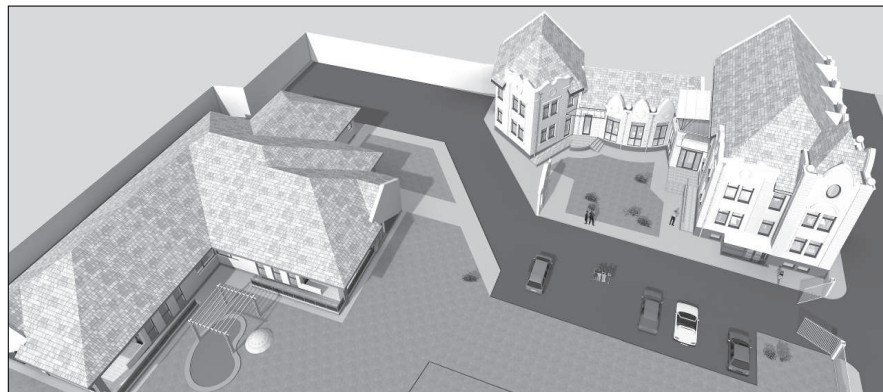
megyei központ az a hely, amit mindenki magának érezhet. Továbbá ez nem csak a mi nemzedékünknek épül, nem a jelen esperesnek, hiszen három év múlva lejár a mandátumom. A következő nemzedékeknek is készítjük. Az épületben helyet kap sok minden. Az alagsor 73 négyzetméteres, levéltárnak szeretnénk használni. Az első emeleten két iroda kap helyet: az esperes dolgozószobája, illetve az adminisztrációs személyzet irodája. A második emeleten lesz a gyűlésterem, de a tetőteret is szeretnénk beépíteni. Itt kaphatnának helyet a különböző belmissziós tevékenységet végző szervezeteink. Azt kérem tehát, hogy támogassák az egyházmegyét ebben a munkában is.

– Ha az imatámogatáson túl valaki anyagilag is segíteni szeretné ezt az építkezést, milyen módon teheti meg?

– Többféle formában lehet támogatni. A perselyes adományozáson túlmenően, amelyet a gyülekezetek szerveznek, téglajegyeket is kibocsátottunk az építkezés támogatása céljából. Ezek a jegyek megvásárolhatók a lelkeszi hivatalokban, a bihari egyházmegye jelenlegi irodájában és az egyházkerület gazdasági hivatalában. De a következő bankszámlaszámra is küldhető támogatás: RO20 OTPV 2200 0106 7720 RO01.

– Köszönöm a beszélgetést. Isten áldja ezt a szolgálatot is!

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

Az együttérzés felszabadító ereje

Szolidaritási látogatásra érkezett Nagyváradra a Református Egyházak Világközössége (REV) európai régiójának vezetősége, a vasfüggöny lebontásának 30. évfordulóján.

2010-ben, a Michigan állambeli Grand Rapidsban ezen az új néven egyesült a Református Világszövetség és a Református Ökumenikus Tanács. A REV európai régiójának német elnöke, Martina Wasserloos, illetve két alelnöke, a görög Dimitriosz Boukisz és a svéd Jenny Dobers tett látogatást egyházkerületünkben az összetartozás jegyében.

Látogatásuk kiemelkedő esemény volt a Hegyközkovácsiban tett látogatás, ezen a kommunista rendszer által halálra kínzott hegyközkovácsi lelkipásztorról, Büte Jánosról, valamint a földig rombolt Mezőfalváról emlékeztek meg.

Az alkalmat Csúry István áhítata nyitotta meg. A püspök a 33. zsoltár 12–14. verseinek üzenetét kibontva adott hálát Istennek azért, hogy az összegyeházi szervezet képviselői ily módon is szeretnék megélni az ökumenét. „Ma boldogok vagyunk, mert együttéreznek velünk!” – mondta, hangsúlyozva, hogy a mindennapi életben is örülünk annak, hogy Isten ezt a nemzetet elválasztotta magának, figyel reá és gondot visel róla.

ISTEN MINDENKFELETT

A továbbiakban Forró László házigazda lelkipásztor vette át a szót, kiemelve, hogy a vasfüggöny leomlása Isten csodálatos szabá-

dítása volt, a nagyhatalmi megegyezések mögött. Közösségek újultak meg ekkor egyetlen nap leforgása alatt, Hegyközkovácsiban is. A változás mélységét Büte János lelkipásztor sorsa és Mezőfalva település tragédiája mutatja igazán.

A mártír lelkipásztor 1955-ben érkezett a faluba, s a beszolgáltatásokkal és padláslesöprésekkel megfélemlített lelkek pásztori esküje szerinti vigasztalásába és a gyülekezet erősítésébe kezdett. A hívek segítségével templomfelújításba fogott, rendezte a gyülekezet 200 éves tartozását, olyan árva gyerekeket kereszttelt, akiknek sokszor ő maga volt a keresztapja.

Büte János nem volt forradalmár vagy hős, de a kétéves hegyközkovácsi csodát nem nézték tétlenül a hatóságok: havonta meghurcolták és úgy megverték, hogy minden alkalommal többhetes kórházi kezelésre szorult. Végül 1960-ban, egyéves kórházi harc után, 33 esztendő korában meghalt. Krisztusi kora mellett krisztusi alázatban tért meg a minden élők útján, hiszen mint önéletrajzában is írta (ezt az akkori hatalom parancsára minden lelkipásztor köteles volt elkészíteni), nem volt egyéb földi ingósága, mint szolgálati Bibliája és palástja. Ezek a templom bejáratánál kiállítva ma is reá emlékeztetnek.

Hozzá hasonlóan a megtartó hitre emlékeztet a faluban levő imaház is, melyet téglánként behordva építettek újjá, elődjével tökéletesen megegyezőre a pusztító buldózerrek elől a faluba beköltöző, életüket mentő mezőfalviak. „Ilyen mélységből csakis Isten szabadíthat meg, nem pedig a nagyhatalmi érdekek változása!” – zárta megemlékezését Forró László.

Végül Martina Wasserloos elnök asszony szólt a jelenlévőkhöz. Mélységesen megérintette és megindította a mártír lelkész és a mártír falu története. Hangsúlyozta: bár a történelmünk különbözik, Krisztus evangéliuma az a híd, amely összeköt bennünket. Az őerttük való közös imádkozásban pedig végre szabadon is egygő lehetünk!

A megemlékezés a templomkertben a falurombolás emlékére 2005-ben felállított emlékmű megkoszorúzásával zárult.

T. S.

Lelkészerterkezetlet Királyhágómelléken

Az első keresztyének magatartása tanulságos kiindulási pont a ma is szolgáló egyház számára. A Szentírás beszámolója arról tanúskodik, hogy ebben a kezdeti időszakban növekedett a tagok száma, de ami még ennél is figyelemre méltóbb: növekedett az üdvözült emberek közössége.

Ez a cél ma sem változott: minél több ember előtt ismertté tenni az üdvösség felé vezető utat. Hogy ne csak egyháztagok legyenek, de üdvösség felé haladó hívek.

Ez a szolgálat akkor nyerhet igazán áldást, ha komolyan vesszük a hitet, a munkát és az összetartozást. Az akadályok, a kételkedők, a gyülekezetek apadása ellenére is komolyan venni Isten megtartó erejét – ez ma kihívás, de feladatunk is. Mindez imádság és folyamatos Istenre figyelés által lehetséges.

Ezzel az igei üzenettel kezdte Dénes István Lukács a Királyhágómelléki Refor-

mátus Egyházkerület Lelkészerterkezetlet Szövetségének 2019. évi értekezletét.

Az igei bevezető után Szőnyi Levente lelkészerterkezetlet alelnök idén még rendhagyó, de a jövőre nézve szokást teremtő alkalmat hirdetett meg. Az egyházkerület missziói ügyosztályának, illetve Vinczéné Pálfi

Juditnak a kezdeményezésére idéntől minden esztendőben emléklappal és oklevéllel szeretnék megajándékozni azon lelkipásztorokat, akik 25. szolgálati évüket töltik. A tanácsos asszony megjegyezte, hogy fontos hálát adni azért, hogy a lelkipásztor szolgálata által az emberi élet különböző állomásain hirdetheti a megerősítő evangéliumot.

Az emléklapon a lelkipásztori fogadalmatétel szövege olvasható, melyet a változó világban is folyamatosan újra kell értelmeznünk, hogy minden időben Istennek hűséges eszközei lehessünk. A negyed évszázada szolgáló lelkipásztoroknak szánt plakettet és emléklapot Csúry István püspök és Dénes István Lukács generális direktor adták át.

Az ülésen megválasztották Szőnyi Levente nagyfalui lelkipásztort elnöknek, Kánya Zsolt Attila kémeri lelkipásztort alelnöknek, Dobai Zoltán ákosi lelkipásztor maradt a szövetség pénztárosa.

GHITEA-SZABÓ J.

A református termékek szeretettel készülnek

Hagyomány, minőség, közösség: ebben az évben Hajdúnánás adott otthont a Református Közéleti és Kulturális Központ Református Ízek Találkozója elnevezésű gasztrokulturális programjának.

Szakmailag fejlődni, lelkileg épülni és közösségekben lenni: röviden ezzel foglalható össze a Református Ízek Találkozójának célkitűzése. Az ökológiai gazdálkodás jegyében megrendezett hajdúnánási alkalomra szerte a Kárpát-medencéből érkeztek a mezőgazdaság és a gasztronómia területén tevékenykedő reformátusok, hogy megismerkedhessenek egymással és a különböző vidékek termékeivel, terményeivel.

A rendezvény egybeesett a Teremtés hete záró hétvégéjével, az országos ökumenikus teremtésvédelmi akció ez alkalommal a hála és felelősség gondolatai köré szerveződött. A találkozó résztvevői is egyetértettek abban, hogy sohasem vehetjük természetesnek mindazt, ami az asztalunkra kerül – mert az ajándék. „Felelősséget vállalni akkor tudunk, ha elfogadjuk a szerepet, amit az Úristen nekünk szánt a teremtett világban” – hangsúlyozta Szalay László Pál telkibányai lelkipásztor, az Ökogyülekezeti Tanács tagja.

Kovács Tamás Egon vállalkozó már négy éve foglalkozik tejtermékek készítésével, a szervezők meghívására érkezett a találkozóra. Mint mondja, a vásárlók szeretik a házi készítésű termékeket, bár olykor nehezebb megfizetniük ezeket. „Meg kell próbálni rávezetni a vevőinket, hogy a házi készítésű termékek gazdaságosabbak, nincs bennük tartósítószer és így hosszú távon jobbak” – fogalmazott. És hogy mitől lehet református egy sajt? „A szeretettől, amivel készítik.”

„Sokan azt gondolják, hogy a munka nyűg, pedig hozzátartozik a teljes élethez és valódi öröme van – vallja Szólláth Tibor. – A munkánk gyümölcse az elkészült termék, a kézzelfogható termés, és amikor találkozik a munka öröme és jó íze, akkor mindig van okunk a hála.” (rkk.reformatus.hu)

5000 éves, megdöbbenően nagy város került elő a föld alól

Útépítés közben bukkantak a település maradványaira. A Háárec című újság beszámolója szerint a jelenlegi Izrael területén, az En Esur nevű helyen felfedezett városban időszámításunk előtt 3000 évvel hateren éltek, tehát abban a korban hatalmas településnek számított.

A föld alól előbukkant város jóval nagyobb, mint az Izrael földjén eddig legnagyobbnak tekintett kora bronzkori Jerikó és Meggidó, noha elmarad az Egyiptomban és Mezopotámiában feltárt korabeli városias településektől.

A leletek alapján már a korai khalkolitikumban (kőrézkor), hétezer évvel ezelőtt jelentős nagyságú falu volt ezen a helyen, tehát az eddig gondoltnál korábban megindult a városiasodás.

Tel-Aviv és Haifa között félúton, az északi déli 6-os autópálya egyik bekötőútjának építése közben bukkantak az ősi település nyomaira, s emiatt a helyi törvények szerint meg kellett kezdeni az ásásokat.

Az épületek maradványaiból arra következtetnek, hogy fejlett hatalmi központ

működött, számos középülettel, a 65 hektár nagyságúra becsült területen. Ez a kiterjedés a korabeli Jerikóénak a tízszerese.

Az írásbeliség előtt megszületett város tervezett és sűrűn lakott volt, a lakóépületek mellett raktárak és magtárak álltak a kikövezett utcák mentén. Tornyokkal megerősített, két méter széles városfal védte a települést, amelynek a falon kívül saját temetője is volt, valószínűleg a társadalmi helyzet alapján differenciált egyszerűbb és jelentősebb sírokkal.

A legnagyobb, 25 méter hosszú épület szakrális célok szolgálhatott, embert utánzó figurákat találtak benne, mellette két hatalmas, messziről odavitt kőalapot, melyek egyikén állatok csontvázaira letek.

A szakemberek egyelőre nem tudják, hogy miért, de a nyomok szerint Kr. e. 3050 körül a várost elhagyták lakói. A jelenlegi tervek szerint az ásások befejezése, a leletek dokumentálása után az árkokat betemetik, folytatják az útépítést, s várhatóan nem lesznek látogathatók a váratlanul megtalált ősi város maradványai. (szemlelek.net)

Fricska

Egy ember meghal, felkerül a mennyország kapujába. Ketten már álldogálnak előtte, beáll ő is a sorba. Kijön egy angyal és megszólal:

– Tudják, nagyon sokan vagyunk idefenn, ezért Szent Péter kitalálta, hogy csak a gazdag halottakat engedi be.

Előlép az első várakozó:

– Én vállalkozó vagyok, és az elmúlt egy évben 10 millió lejt kerestem!

– Jó, akkor gyere be! – mondja az angyal. Előlép a második:

– Én ügyvéd vagyok, tavaly 1 millió lejt kerestem!

– Kerülj beljebb – mondja az angyal.

– Én tavaly mindössze 36 000 lejt kerestem – mondja szomorúan a harmadik.

– Ó, te szegény! – mondja az angyal. – És mit tanítottál?

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghittea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Békefy Lajos, Fábián Tibor, Tokár Sándor, Tötös Beata, Visky István, Wagner Erik.

Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726242824, 0259435386. E-mail: harangszoujsag@gmail.com
Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Abraham Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkesi hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.